

Meget at laane, som I før have faaet, og I skulle laane det til høiere Rente; men det er Noget, som vil blive byrdefuldt for Mange; thi vi maae erindre, at hidtil have de Fleste søgt at faae Laan af Umyndiges Midler eller lignende Institutioner, og de have i Reglen erholdt Laan af en Sum til to Trediedele af Eiendommens Værdi, skøndt der naturligtvis har været Tider og Steder, hvor det har været vanskeligt, men paa mange Steder har det dog ladet sig gjøre. I det Dieblif nu, at saadanne Creditforeninger træde op og skulle rivalisere i saa Henseende, bør der ikke være en altfor stor Forskiel mellem hvad der ellers er gängse og hvad der for deres Vedkommende særlig er vedtaget; men denne Bemærkning troer jeg i Særdeleshed maa have nogen Vægt, naar man tager Hensyn til en anden af den ærede Ordfører anført Vitring. Han vil nemlig, at der ved denne Sum, som skal anvendes til Amortisation, skal dannes et Amortisationsfond, hvorved det kan blive Bestyrelsen muligt, i vanskelige Tider at kunne forhøie Coursen. Det er nu, jeg kan ikke nægte det, i mine Dine en noget mislig Sag, idet det jo for saadanne Bestyrelser, som have Sæde i Provindserne, kunde være noget betænkeligt at indlade sig paa saadanne Operationer, som i mange Tilfælde ville udbræve en større Indstigt i det finantielle Sag og en større praktisk Dygtighed, end man kan forudsætte at være tilstede hos dem; men hvad jeg især vil fremhæve er, at naar et saadant Amortisationsfond skulde have nogen Kraft, saa maae de Procenter, som anvendes til at danne et saadant Fond, ikke være altfor ubetydelige; thi dersom Procenterne kun ere ringe, vil et saadant Fond vanskeligt faae nogen synderlig Kraft. Skal et saadant Fond have nogen Betydning, maa det ikke være saa lidet, der bliver tilskudt aarligt, og saa bliver igjen Følgen deraf, at den aarlige Udgift, som Laantageren vil have at svare deels i Rente og deels i Amortisation, vil blive saa stor, at hele Laanet vil blive ham overordentligt byrdefuldt, og at altsaa Concurrencen om at faae saadanne Laan derved vil blive betydelig formindsket, og Nyttien for Laantagerne ligeledes formindsket. Det maa vel bemærkes, at det hermed

ikke skal være sagt, at det for Creditforeninger i Almindelighed ikke skulde være tjenligt, at Laanet amortiseredes, thi det troer jeg i Virkeligheden bør være Regelen; men jeg troer kun ikke, at det er nødvendigt at tvinge dem; og jeg maa til Bestyrkelse derfor anføre det Exempel, som den ærede Ordfører har hentet fra en Sammenligning med Creditforeningerne i Staane. Det er vistnok en meget god Sammenligning, men jeg troer dog, at vi have et Exempel her tillands, som ret vel kan taale en Sammenligning. Vi have nemlig en Creditkasse for Huuseiende, og det forekommer mig, efter hvad jeg kjender til denne Forening, at den ikke har saa lidet tilfælleds med disse Creditforeninger. (Ordføreren: Aldeles ikke!). Den ærede Ordfører er maaskee ikke enig med mig heri; men jeg skulde dog mene, at der vistnok er en Deel Sammenligningspunkter mellem dem og denne Creditkasse har dog bestaaet godt og havt god Fremgang, uden at den har indladt sig paa at amortisere. Det er som Følge heraf, at jeg vil henstille til nærmere Overveelse, om man ikke kunde undlade at træffe den Bestemmelse, som der er anført i § 4.

Udsørgning: Den ærede Taler, som sidst satte sig, synes mig at behandle denne Sag mere, som om der her var Tale om en Lov, om Dyrettelsen af Creditforeninger end om en Lov, som blot skulde bestemme, under hvilke Betingelser Regjeringen turde tillade Creditforeninger at blive til; thi her er aldeles ingen Bestemmelser, som siger, de skulle tage saa og saa mange Procenter; de Bestemmelser, som staae her, hindre ikke Creditforeningerne i, at være tilfredse med 3 pCt., Amortisationen derunder indbefattet, og altsaa gjøre sine Forrentninger saa billige som muligt, og derved tilintetgjøre al Concurrence til 4 pCt. Jeg troer, at i den Henseende tager den ærede Rigsdagsmand feil, naar han troer, at der i denne Bestemmelse ligger Noget, som skulde kunne forhindre et saadant Creditinstitut fra at arbejde for saa billig Priis, som det under gunstige Omstændigheder kan arbejde. Dersom en saadan Forening troede sig istand til at skaffe Pengemidler tilveie, og blandt Andet ved Amortisationen fandt Styrke til at arbejde for